

Sprawozdanie z 59. sesji naukowej Międzynarodowego Komitetu Petrologii Węgla (ICCP) Victoria, Kanada, 19–25.08.2007

Sesja odbyła się w dniach 19–25.08.2007 r. w Victorii (Kolumbia Brytyjska, Kanada) wspólnie z sesją Towarzystwa Petrologii Organicznej (TSOP) oraz z sesją Kanadyjskiego Towarzystwa Węglowego i Petrologii Organicznej (CSCOP). Wzięło w niej udział 95 osób reprezentujących 23 kraje i praktycznie wszystkie kontynenty.

Dzięki połączeniu tych sesji w jedną wspólną całość osoby zainteresowane tematyką petrologii węgla i materii organicznej rozproszonej w skałach mogły uczestniczyć w obradach i wysłuchać referatów prezentowanych przez członków wymienionych organizacji naukowych (ICCP, TSOP i CSCOP). Organizatorem i zarazem gospodarzem tegorocznej sesji było Kanadyjskie Towarzystwo Węglowe i Petrologii Organicznej (CSCOP). Uczestników sesji powitał prezydent CSCOP — dr Lavern Stasiuk. Wykład inauguracyjny obrady, dotyczący zasobów metanu w pokładach węgla eksploatowanych na terenie Kolumbii Brytyjskiej, wygłosił dr Barry Ryan.

Obrady ICCP toczyły się w trzech komisjach, podobnie jak w poprzednich latach, zgodnie z ustalonym schematem. Przewodniczący poszczególnych grup roboczych składali szczegółowe sprawozdania z dotychczasowej działalności, przedstawiali wyniki testów opracowywanych przez indywidualnych członków danej komisji. W ten sposób zostały podsumowane cztery lata działalności każdej komisji.

W komisji I dominowała problematyka związana z petrologią torfów i węgla brunatnych. Doktor Kimon Christanis wraz ze współpracownikami z Uniwersytetu w Patras (Grecja) prezentował wyniki badań petrograficznych i geochemicznych torfów występujących w Grecji. Nadal nie został rozstrzygnięty problem degradynitu — składnika mikroskopowego węgla brunatnych. Odmiennie opinie na temat jego genezy panujące wśród członków ICCP i różnice zdań powodują, iż nie można aktualnie wprowadzić terminu „degradynit” do nowego leksykonu petrologii węgla. Być może dalsze obserwacje mikroskopowe prowadzone głównie przez dr. Petera Crosdale’a przyczynią się do wyjaśnienia spornych kwestii genetycznych. W komisji I była również poruszana sprawa druku nowego leksykonu petro-

Ryc. 1. Ukwiecony port w Vancouver. Wszystkie fot. B. Kwiecińska

logii węgla, który niestety się opóźnia z uwagi na brak dostatecznej liczby mikrofotografii.

W komisji II zwracano uwagę na zastosowania petrologii organicznej w ochronie środowiska, na identyfikację materii organicznej rozproszonej w skałach osadowych, na udoskonalenie klasyfikacji tej materii oraz na problem obecności metanu w pokładach węgla i sekwestracji dwutlenku węgla. W tych zagadnieniach dominowały sprawozdania opracowane przez osoby polskiego pochodzenia, pracujące jednak poza granicami naszego kraju: dr Marię Mastalerz, dr Lilę Gurbę, dr Jolanę Kus.

W komisji III — zastosowań przemysłowych podsumowano i zamknięto prace grupy roboczej na temat inertynitu w procesach spalania węgla. Ponadto omówiono problem akredytacji obowiązującej w analizach petrograficznych mieszanek węglowych wykonywanych dla instytucji przemysłowych. W nowych tematach pojawiły się: identyfikacja i klasyfikacja składników popiołów lotnych, badania spę-

Ryc. 2. Ogrody Butchart w Victorii

kań i mikroszczelin w węglu, badania strukturalne koksów oraz pełna automatyzacja analiz mikroskopowych. Zagadnienie automatyzacji przedstawił dr David Pearson, zachęcając członków ICCP do stosowania pełnej automatycznej analizy macerałów i pomiarów refleksyjności wityryny, zwłaszcza w badaniach mieszanek węgla koksujących. W sesji mikroskopowej udostępnił zwiedzającym swoją nowoczesną aparaturę. Doktor Pearson jest właścicielem laboratorium, w którym znajduje się osiem mikroskopów optycznych przystosowanych do tego typu badań petrograficznych wykorzystywanych w przemyśle. Zwiedzając to laboratorium, które nb. mieści się w prywatnej willi państwa Pearson, mogliśmy naocznie przekonać się o ogromnej różnicy, jaka istnieje w komforcie pracy naukowo-badawczej w Polsce i w Kanadzie.

Uczestnicy sesji mieli możliwość wysłuchania referatów wygłaszanych przez członków ICCP, TSOP i CSCOP. Tematyka poszczególnych prezentacji była zróżnicowana. Najciekawsze, naszym zdaniem, były wystąpienia obejmujące aspekty geochemiczne, jak np. dystrybucja pierwiastków śladowych — arsenu, berylu, ołowiu, rtęci, uranu, a także zawartość gazów typu CO₂ i CH₄ w węglach brunatnych i kamiennych pochodzących z różnych zagłębi świata. Do oryginalnych referatów niewątpliwie należy zaliczyć prezentację prof. Johna Crellinga na temat badań geochemicznych dotyczących wczesnego stadium genezy wityryny.

Sesji naukowej towarzyszyła sesja posterowa, w ramach której zostało zaprezentowanych 35 posterów również o zróżnicowanej tematyce. Abstrakty referatów i posterów zostały zamieszczone w materiałach konferencyjnych, natomiast pełny tekst referatów i posterów zostanie wydrukowany w *International Journal of Coal Geology* (Elsevier, Amsterdam) pod koniec tego roku.

Podczas sesji dr Rudolf Schwab — wieloletni skarbnik ICCP został członkiem honorowym komitetu, a prof. John Crelling — członek ICCP, wykładowca Uniwersytetu Carbondale w Illinois (USA) został uhonorowany medalem R. Thiessena. Jego prace z zakresu geochemii i petrologii węgla są często cytowane w światowej literaturze. Profesor Jin Kuili zaś od TSOP-u otrzymał honorowe członkostwo tej organizacji i nagrodę im. Castano za 50-letnią pracę i zasługi na polu petrologii organicznej w Chinach.

Nastąpiły również zmiany w zarządzie ICCP: nowym prezydentem została dr Petra David — pracownik naukowy TNO (Holandia), sekretarzem generalnym dr Maria Angeles Gomez Borrego z Instytutu CSIC (Hiszpania), a skarbnikiem pani Jennifer Pearson (Kanada).

Ryc. 3. Centrum Kultury Indian Quw'utsun'

Dla uczestników sesji organizatorzy przygotowali program turystyczny obejmujący zwiedzanie wyspy Vancouver (ryc. 1), słynnych przepięknych *Ogrodów Butchart* (ryc. 2) oraz Centrum Kultury Indian Quw'utsun' (ryc. 3).

Następne spotkanie obu organizacji — ICCP i TSOP odbędzie się w 2008 r. w Instytucie Węglowym CSIC w Ovie-do (Hiszpania).

Autorki sprawozdania pragną złożyć serdeczne podziękowania Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego za dotacje, dzięki którym mogły uczestniczyć w sesji ICCP i zaprezentować cztery postery naukowe (grant nr 4 T12B 04429).

Barbara Kwiecińska & Sławomira Pusz